

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет інформаційних технологій та управління
(назва інституту, факультету, коледжу)

Кафедра фінансів та економіки
(назва кафедри, циклової комісії)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчально-роботи
О.Б. Жильцов
« 05 » 02 2010р.



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Податковий менеджмент
(повна назва навчальної дисципліни за навчальним планом)

для студентів

спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування"
(шифр і назва спеціальності (теї))

освітній рівень перший (бакалаврський)
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми 072.00.01 "Фінанси і кредит"
(шифр і назва освітньої програми)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Пр. № 3290/20
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 20 20

Київ – 2010

Розробники:

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів та економіки
Сосновська Ольга Олександрівна

Викладачі:

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів та економіки
Сосновська Ольга Олександрівна

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фінансів та економіки

Протокол від 29.08.2019 р. № 8

Завідувач кафедри  Рамський А.Ю.


Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 072.00.01 Фінанси і кредит)

29.08.2019 р.

Керівник освітньої програми  Васечко Л.І.

Робочу програму перевірено

___ . ___ . 20__ р.

Заступник директора/декана  Мельник І.Ю.

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» 20__ р., протокол № _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 кредитів / 120 годин	
Курс	2	
Семестр	4	
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	56	
Модульний контроль	8	
Самостійна робота	56	
Форма семестрового контролю	залік	

Мета дисципліни – послідовне формування у студентів компетентностей у застосуванні на практиці норм податкового законодавства на рівні державного та корпоративного податкового менеджменту.

Завдання навчальної дисципліни:

- оволодіння теоретичними та організаційними основами податкового менеджменту;
- вивчення методик контрольної роботи працівників податкових органів;
- набуття навичок роз'яснювальної роботи щодо окремих положень податкового законодавства та вирішення дискусійних питань.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- сутність, зміст і завдання податкового менеджменту;
- організаційні засади податкового менеджменту;
- сутність і методи планування та прогнозування податкових надходжень;
- види і джерела податкових ризиків;
- методичні підходи до оцінювання податкових ризиків та управління ними;
- порядок обліку платників податків та податкових надходжень;
- сутність, принципи та види податкового контролю;
- особливості контрольної роботи податкових органів у сфері прямого та непрямого оподаткування;
- методи митного контролю.

вміти:

- аналізувати фінансово-господарську діяльність платника податку, податкову звітність, стан обов'язкових платежів до бюджету, причини податкової заборгованості платників, типові порушення чинного законодавства з питань оподаткування;

– контролювати своєчасність подання податкової звітності до податкових органів, правильність заповнення податкових декларацій та розрахунків, а також вірогідність поданих у них даних, стан активів платника, що перебувають у податковій заставі;

– проводити моніторинг податкових надходжень, податкових ризиків, податкового боргу, причин порушення податкового законодавства;

– розробляти методики проведення перевірок, критерії оцінювання та показники ефективності податкового контролю;

– розраховувати суми податків та обов'язкових платежів, що підлягають сплаті до бюджету, суми пені та фінансових санкцій;

– формувати реєстри та особливі справи платників податків, картки особових рахунків платників для обліку податкових надходжень, зведені реєстри податкових надходжень.

За результатами вивчення навчальної дисципліни студент набуває наступних компетентностей:

– *інтегральна компетентність*: здатність вирішувати як поточні, так і нестандартні завдання і проблеми в галузі податкового менеджменту в умовах невизначеності ринкового середовища;

– *загальні компетентності*: комплексне розв'язання проблем, креативність та гнучкість мислення, управлінські навички, координація дій з іншими, взаємодія та ведення перемовин, орієнтація на високий результат;

– *фахові компетентності*: глибокі професійні знання, прийняття рішень, управління кадровими ресурсами, інформаційні навички, обчислювальна культура, культура економіки, здатність до навчання та дослідницькі навички у галузі податкового менеджменту.

Структура навчальної дисципліни
Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна					Самостійна
		Лекції	Практичні	Семінари	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовний модуль I. Державний податковий менеджмент							
Тема 1. Теоретичні та організаційні засади податкового менеджменту	11	4	2				5
Тема 2. Облік платників податків та податкових надходжень	12	2	4				6
Модульний контроль	2	2					
Разом	25	6	6				11
Змістовний модуль II. Корпоративний податковий менеджмент							
Тема 3. Організація податкових перевірок	11	4	2				5
Тема 4. Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства	11	2	4				5
Тема 5. Податковий ризик-менеджмент на підприємстві	12	2	4				6
Модульний контроль	2	2					
Разом	36	8	10				16
Змістовний модуль III. Податкове планування та прогнозування в системі податкового менеджменту							
Тема 6. Сутність податкового планування та прогнозування	12	4	2				6
Тема 7. Методи податкового планування та прогнозування	10	2	2				6
Модульний контроль	2	2					
Разом	24	6	4				12
Змістовний модуль IV. Податковий контроль як складова податкового менеджменту							
Тема 8. Контрольна робота податкових органів у сфері непрямого оподаткування	14	4	4				6
Тема 9. Контрольна робота податкових органів у сфері прямого оподаткування	10	2	2				6
Тема 10. Митний контроль	9	2	2				5
Модульний контроль	2	2					
Разом	35	8	8				17
Усього	120	28	28				56

Примітка: слід зазначати також теми, винесені на самостійне вивчення.

Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Державний податковий менеджмент

Тема 1. Теоретичні та організаційні засади податкового менеджменту.

Поняття податкового менеджменту. Суб'єкти, об'єкт та мета податкового менеджменту. Законотворча діяльність. Органи управління в сфері оподаткування та їхні функції. Органи законодавчої та виконавчої влади. Органи оперативного управління в сфері оподаткування. Органи нефінансового профілю. Державна фіскальна служба України, її структура, статус, підпорядкування. Завдання Державної фіскальної служби. Права керівників органів фіскальної служби та їхніх заступників. Права посадових осіб податкових органів. Права та обов'язки платників податків. Правове регулювання діяльності податкових органів.

Тема 2. Облік платників та податкових надходжень.

Облік платників податків-юридичних осіб. Обліковий реєстр, його структура, порядок ведення. Порядок подання документів для взяття на облік у податкових органах. Порядок внесення змін до облікового реєстру. Облік платників ПДВ. Реєстрація та облік постійних представництв нерезидентів в Україні як платників податку на прибуток. Облік неприбуткових підприємств. Облік платників податків-фізичних осіб. Державний реєстр фізичних осіб-платників податків та інших обов'язкових платежів: мета створення, зміст інформації, джерела формування єдиного інформаційного фонду. Порядок реєстрації фізичних осіб у Державному реєстрі. Особовий рахунок платника податку.

Змістовний модуль 2. Корпоративний податковий менеджмент

Тема 3. Організація податкових перевірок.

Загальні підходи і принципи до проведення камеральної перевірки. Повнота і своєчасність подання податкових декларацій та розрахунків. Дотримання вимог щодо порядку заповнення поданих документів. Узгодженість звітних даних. Послідовність даних у формах звітності. Оформлення результатів камеральної перевірки. Документальна перевірка. Планові та зустрічні документальні перевірки, періодичність їх проведення. Підготовка до проведення документальної перевірки. Посвідчення на право проведення перевірки. Програма перевірки. Оформлення результатів документальної перевірки. Акт та довідка перевірки. Оскарження дій податкових органів.

Тема 4. Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства.

Визначення законних та незаконних способів ухилення від сплати податків. Здатність до визначення особливостей організаційно-правового забезпечення боротьби з відмиванням доходів незаконного походження. Здатність до володіння механізмом застосування різних видів відповідальності за порушення податкового законодавства. Сутність податкового правопорушення. Об'єкти та суб'єкти податкового правопорушення. Податковий борг, пеня, штрафна санкція. Фінансова відповідальність та її види. Адміністративна відповідальність та особливості адміністративних санкцій.

Тема 5. Податковий ризик-менеджмент на підприємстві.

Сутність податкового ризик-менеджменту. Вплив ризик-менеджменту на виконання дохідної частини бюджету. Основні характеристики податкового ризику. Основні джерела податкових ризиків. Класифікація податкових ризиків. Кількісна

оцінка податкових ризиків. Методи визначення податкових ризиків. Управління податковими ризиками: зміст, принципи та етапи. Превентивні антикризові заходи. Обмежуючі антикризові заходи. Компенсаційні антикризові заходи. Взаємодія державних органів щодо недопущення розширення кола об'єктів і суб'єктів податкових ризиків. Шляхи упередження та усунення податкових ризиків.

Змістовний модуль 3. Податкове планування та прогнозування в системі податкового менеджменту

Тема 6. Сутність податкового планування та прогнозування.

Співвідношення понять «податкове планування» та «планування податкових надходжень». Зміст поняття «прогнозування і планування податкових надходжень». Чинники, які впливають на якість прогнозування і планування податкових надходжень. Сутність та роль податкового планування підприємств. Ризики податкового планування суб'єктів господарювання. Принципи податкового планування. Етапи податкового планування на мікрорівні. Теоретичні засади аналізу міжнародного корпоративного податкового планування. Сутність та класифікація методів міжнародного корпоративного податкового планування. Офшори в міжнародному податковому плануванні.

Тема 7. Методи податкового планування та прогнозування.

Податкове навантаження та методи його оцінювання на макрорівні. Загальна характеристика методів податкового прогнозування і планування податкових надходжень. Прогнозування прямих податків. Прогнозування податку на прибуток. Розрахунок бази оподаткування та надходження податку на прибуток. Прогнозування податку на доходи фізичних осіб. Розрахунок бази оподаткування та надходження податку з доходів фізичних осіб. Прогнозування непрямих податків. Прогнозування ПДВ. Методика прогнозування надходжень ПДВ. Прогнозування акцизного податку.

Змістовний модуль 4. Податковий контроль як складова податкового менеджменту

Тема 8. Контрольна робота податкових органів у сфері непрямого оподаткування.

Камеральна перевірка декларацій з ПДВ. Своєчасність подання декларації, наявність додатків та довідок. Перевірка податкових зобов'язань з ПДВ. Правильність відображення оподатковуваних операцій. Обґрунтованість операцій, що не є об'єктом оподаткування та звільнених від оподаткування. Коригування зобов'язань з ПДВ. Перевірка податкового кредиту. Коригування податкового кредиту. Перевірка обґрунтованості бюджетного відшкодування. Документальна перевірка ПДВ. Документальна перевірка податкового кредиту. Документи, що дають право на податковий кредит. Розподіл ПДВ по придбаних товарах (роботах, послугах). Обґрунтованість застосування пільг. Камеральна перевірка розрахунків акцизного податку. Своєчасність подання розрахунку.

Правильність обчислення суми акцизного податку. Достовірність результатів перерахунку акцизного податку. Обґрунтованість зменшення акцизного податку при експорті підакцизних товарів. Документальне підтвердження здійснення експортної операції. Документальна перевірка акцизного податку. Достовірність об'єкта оподаткування. Правильність визначення оподаткованого обороту. Обґрунтованість застосування пільг.

Тема 9. Контрольна робота податкових органів у сфері непрямого оподаткування.

Камеральна перевірка декларацій з податку на прибуток підприємства. Своєчасність подання декларації податку на прибуток підприємства. Визначення суми податку на прибуток, що підлягає сплаті до бюджету. Документальна перевірка фінансової звітності з питань нарахування податку на прибуток. Контроль правильності нарахування та своєчасності перерахування податку з доходів фізичних осіб податковими агентами. Достовірність об'єкта оподаткування. Обґрунтування застосування встановленого розміру податкової соціальної пільги. Повнота та своєчасність перерахування до бюджету утриманих податків. Контроль за своєчасністю надходження та правильністю нарахування фіксованого податку з доходів фізичних осіб-суб'єктів підприємницької діяльності. Перевірка розрахунків податку з власників транспортних засобів. Документальна перевірка правильності нарахування податку з власників транспортних засобів.

Тема 10. Митний контроль.

Сутність митного контролю. Митні декларації та порядок їх заповнення. Митні режими. Суб'єкти і об'єкти митного контролю. Форми і методи митного контролю. Організація та порядок проведення митного контролю в Україні. Принципи митного контролю. Порядок оформлення результатів митного контролю. Відповідальність платників податків щодо порушення ними митного законодавства. Порядок оскарження платниками податків результатів митного контролю.

Контроль навчальних досягнень

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість
1	Відвідування лекцій	1	3	3	4	4	3	3	4	4
2	Відвідування практичних занять	1	3	3	5	5	2	2	4	4
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	3	15	2	10	3	15
4	Робота на практичних (семінарських) заняттях	5	3	30	5	50	2	20	4	40
5	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом				71		99		60		88
Максимальна кількість балів:			318							
Розрахунок коефіцієнта:			318 / 100 = 3,18							

Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I			
Державний податковий менеджмент			
1	Теоретичні та організаційні засади податкового менеджменту	5	5
2	Облік платників податків та податкових надходжень	6	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II			
Корпоративний податковий менеджмент			
3	Організація податкових перевірок	5	5
4	Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства	5	5
5	Податковий ризик-менеджмент на підприємстві	6	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III			
Податкове планування та прогнозування в системі податкового менеджменту			
6	Сутність податкового планування та прогнозування	6	5
7	Методи податкового планування та прогнозування	6	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV			
Податковий контроль як складова податкового менеджменту			
8	Контрольна робота податкових органів у сфері непрямого оподаткування	6	5
9	Контрольна робота податкових органів у сфері прямого оподаткування	6	5
10	Митний контроль	5	5
Разом		56	50

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль за результатами виконання контрольних (модульних) робіт передбачає оцінювання теоретичних знань та практичних умінь і навичок, які студент набув після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля з дисципліни. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в аудиторії.

Модульний контроль проводиться у формі контрольної роботи за кожним модулем. Контрольні (модульні) роботи включають тестування, відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань та ситуацій.

Сума балів, накопичених студентом за виконання модульних контрольних робіт свідчить про ступінь оволодіння ним програмою навчальної дисципліни на конкретному етапі її вивчення.

Критерії оцінювання модульного контролю з дисципліни наступні:

20-25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, тестових та практичних завдань.

15-20 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

10-15 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

1-10 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Форми проведення та критерії оцінювання модульного контролю

Модулі	Теми дисципліни	Форма контролю	Максимальна сума балів
I	Теми 1, 2 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
II	Теми 3, 4, 5 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
III	Теми 6, 7 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
IV	Теми 8, 9, 10 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів

Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання студента за семестр, що здійснюється в університеті у формі заліку.

Залік (диференційований залік) – це вид семестрового контролю, при якому засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з кредитного модуля оцінюється, як правило, на підставі рейтингової системи оцінювання за результатами поточного контролю (тестування, поточного опитування, виконання модульних контрольних робіт та певних видів робіт на семінарських заняттях) протягом семестру. Підсумковий семестровий контроль оцінюється від 0 до 100 балів, що переводиться у національну шкалу та шкалу ECTS для отримання рейтингової оцінки знань студента.

Студент вважається допущеним до семестрового контролю з дисципліни, якщо він виконав усі види робіт, передбачені навчальним планом та програмою на семестр з цієї навчальної дисципліни. Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти дисципліни, де зазначено види контролю і кількість балів за видами. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано нижче у таблицях.

Шкала оцінювання: рейтингова оцінка та оцінка за стобальною шкалою

Рейтингова оцінка	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими, незначними недоліками
B	82-89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу - досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Зараховано A	100-90
Зараховано B	82-89
Зараховано C	75-81
Зараховано D	69-74
Зараховано E	60-68
Незараховано FX	36-59
Незараховано F	0-35

Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 180 год.: лекції – 28 год., семінарські заняття – 28 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 56 год.

Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II			Змістовий модуль III		Змістовий модуль IV		
Назва модуля	Державний податковий менеджмент		Корпоративний податковий менеджмент			Податкове планування та прогнозування в системі податкового менеджменту		Податковий контроль як складова податкового менеджменту		
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Теми лекцій	Теоретичні та організаційні засади податкового менеджменту (2 бал)	Облік платників податків та податкових надходжень (1 бал)	Організація податкових перевірок (2 бал)	Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства (1 бал)	Податковий ризик-менеджмент на підприємстві (1 бал)	Сутність податкового планування та прогнозування (2 бал)	Методи податкового планування та прогнозування (1 бал)	Контрольна робота податкових органів у сфері непрямого оподаткування (2 бал)	Контрольна робота податкових органів у сфері прямого оподаткування (1 бал)	Митний контроль (1 бал)
Теми практичних занять	Теоретичні та організаційні засади податкового Менеджменту (11 балів)	Облік платників податків та податкових надходжень (22 балів)	Організація податкових перевірок (11 балів)	Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства (22 балів)	Податковий ризик-менеджмент на підприємстві (22 балів)	Сутність податкового планування та прогнозування (11 балів)	Методи податкового планування та прогнозування (11 балів)	Контрольна робота податкових органів у сфері непрямого оподаткування (22 балів)	Контрольна робота податкових органів у сфері прямого оподаткування (11 балів)	Митний контроль (11 балів)
Самостійна робота	10 балів		15 балів			10 балів		15 балів		
Поточний контроль	МК – 25 балів		МК – 25 балів			МК – 25 балів		МК – 25 балів		
	71 бал		99 балів			60 балів		88 балів		
Залік	Загалом 318, коефіцієнт 318 / 100 = 3,18									

Рекомендовані джерела

Основна (базова)

1. Амеліна І.В. Міжнародні економічні відносини [Текст]: навчальний посібник / І. В. Амеліна, Т. Л. Попова, С. В. Владимиров. – Київ: Центр учбової літератури, 2018. – 255 с.
2. Боринець С.Я. Міжнародні фінанси [Текст]: підручник / С.Я. Боринець. – 2-ге вид., переоб. і доп. – Київ: Знання, 2006. – 494 с.
3. Виноградня В.М. Особливості функціонування фінансових систем в країнах з ринковою економікою / В. М. Виноградня // Екон. вісн. ун-ту. – 2013. - Вип. 20/1. – С. 199-205.
4. Власюк Н.І. Податкова система: навч. посіб. / Н.І. Власюк, Т.В. Мединська. – Львів: Магнолія 2006, 2009. – 229 с.
5. Гавриленко Н.В. Податкова система: навч. посіб. / Н.В. Гавриленко. – Львів: Новий світ-2000, 2010. – 325 с.

6. Горбач Л.М. Міжнародні економічні відносини [Текст]: підручник / Л. М. Горбач, О. В. Плотніков. – Київ: Кондор, 2010. – 263 с.
7. Державні фінанси: навчальний посібник / В. Д. Базилевич, Л. О. Баластрик; ред. В. Д. Базилевич. – К.: Атіка, 2002. – 368 с.
 1. Доброскок, О.В. Податковий контроль та його ефективність: навч. посіб. / О.В. Доброскок; Ун-т економіки і управління. – Київ: Алерта – 237 с.
 8. Довгалюк В. І. Податкова система: навч. посібник для вузів / В.І. Довгалюк, Ю.Ю. Ярмоленко. – К.: Центр навч. л-ри, 2007. – 360 с.
 9. Економічний тлумачний словник. Понятійна база законодавства України у сфері економіки / [упоряд. Д.Д. Гордієнко]. – К.: КНТ, 2006. – 307 с.
 10. Іванов Ю.Б. Податкова система. Екологічні податки: навч. посіб. / Ю.Б.Іванов, Є.І. Котляров; Харківський нац. екон. ун-т. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2011. – 147 с.
 2. Іванов, Ю.Б. Податкова система. Екологічні податки: навч. посіб. / Ю.Б.Іванов, Є.І.Котляров; Харківський нац. екон. ун-т. - Харків: Вид. ХНЕУ, 2011. – 147 с.
 11. Карлін М.І. Фінанси країн Європейського Союзу: навч. посіб. / М.І. Карлін. – К.: Знання, 2011. – 639 с.
 12. Коцупатрій М.М. Податковий облік і звітність: навч. посіб. / М. М. Коцупатрій, С. І. Ковач, В. В. Мельничук; Держ. вищ. навч. закл. "Київський нац. екон. ун-т" ім. Вадима Гетьмана. – Вид. 2-ге. – Київ : КНЕУ, 2009. – 309 с.
 13. Литвиненко Я.В., Якушик І.Д. Податкові системи зарубіжних країн: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2004. – 208 с.;
 3. Мединська, Т.В. Податкова система: навч. посіб. / Т.В.Мединська, Н.І.Власюк. – 2-ге вид. – Львів: Магнолія – 2006, 2010. - 275 с.
 14. Міжнародні економічні відносини [Текст]: навчальний посібник / С. В. Фомішин [та ін.]; за ред. С. В. Фомішина. – Херсон: ОЛДІ-плюс, 2013. – 415 с.
 15. Музика-Стефанчук О.А. Фінансово-правова основа місцевого самоврядування в зарубіжних країнах [Текст]: навчальний посібник / О. А. Музика-Стефанчук; МОН України. – Київ: Правова єдність, 2009. – 224 с.
 16. Онисько С.М. Податкова система: підручник / С.М. Онисько, І.М. Тофан, О.В. Грицина; за заг. ред. С.М. Онисько. – 4-те вид. – Львів: Магнолія 2006, 2009. – 333 с.
 4. Оподаткування в Україні: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [Н.М.Деєва, Н.І.Редіна, Т.О.Дулік та ін.; за ред. Н.І.Редіної]; Дніпропетровська держ. фін. акад. – Київ: Центр учбової л-ри, 2010. – 541 с.
 17. Погорлецкий А. И. Экономика зарубежных стран: учебник / А. И. Погорлецкий. – СПб. – 2000. – 492 с.
 18. Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій: навч. посібн. / під ред. Іванова Ю.Б., Майбурова І.А. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2010. – 492 с.
 19. Податкова система: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [І.О. Лютий, Л.М. Демиденко, М.В. Романюк та ін.]; за ред. І.О. Лютого; Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ : ЦУЛ, 2009. – 455 с.
 20. Податковий менеджмент: підручник / Ю.Б. Іванов, А.І. Крисоватий, А.Я. Кізіма та ін. – К.: Знання, 2008. – 525 с.
 21. Податкові системи зарубіжних держав: Навчальний посібник / Андрущенко В.Л., Варналій З.С., Прокопенко І.А., Тучак Т.В. – К.: Кондор- Видавництво, 2012. – 222с.
 22. Пришва, Н.Ю. Податкове право України: навч. посібник / Н.Ю. Пришва. – Київ: Юрінком Інтер, 2010. – 365 с.
 23. Пріб, К.А. Податкова система України: термінологія і формулювання основних положень: навч. посіб. для студ. вузів / К.А. Пріб, В.І. Федько; Акад. муніципального упр. – К.: Центр навч. л-ри, 2007. – 319 с.
 5. Проблеми розвитку корпоративного податкового менеджменту: монографія / за заг. ред. Ю.Б.Іванова. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2010. – 496 с.
 6. Регулятивний потенціал податкової системи України: монографія / Ю.Б.Іванов,

О.М.Тищенко, К.В.Давискіба та ін. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2009. – 335 с.

24. Соколовська, А.М. Основи теорії податків: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А.М. Соколовська. – Київ: Кондор, 2010. – 325 с.

25. Фінанси зарубіжних країн: навчальний посібник / М. І. Карлін; Міністерство освіти і науки України, Волинський державний університет ім. Лесі Українки. – К.: Кондор, 2009. – 384 с.

26. Фінанси України та сусідніх держав: навчальний посібник / М. І. Карлін. – К.: Знання, 2007. – 589 с.

27. Фінансова система: навчальний посібник / Б. А. Карпінський, О. В. Герасименко; Міністерство освіти і науки України, Львівський державний фінансово-економічний інститут. – К.: ЦНЛ, 2003. – 184 с.

28. Фінансові системи зарубіжних країн: навчальний посібник / Л. О. Миргородська; Міністерство освіти і науки України, Таврійський національний університет ім. В. І. Вернадського. – К.: ЦНЛ, 2008. – 240 с.

29. Фрадинський, О.А. Основи оподаткування: навч. посіб. / О.А. Фрадинський. – Львів: Новий світ-2000, 2010. – 339 с.

30. Ярема, Богдана Павлівна. Податкова система: зб. задач та тести: навч. посіб. / Б.П. Ярема, В.П. Маринець. – 3-тє вид. – Л.: Магнолія Плюс, 2006. – 272 с.

Ресурси мережі Інтернет

31. Законодавство України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/>

32. Кодекс України Про надра від 27.07.1994 № 132/94-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/132/94-вр>

33. Ліга Бізнес-Інформ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.liga.net.

34. Митний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

35. Нормативні акти України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nau.kiev.ua.

36. Податки та бухгалтерський облік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: basa.tav.kharkov.ua.

37. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

38. Про Єдиний митний тариф: Закон України від 05.02.1992 р. № 2097-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.zakon1.rada.gov.ua.

39. Сервер Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.